

Gezond en veilig onderweg, voor een leefbare toekomst

Verkeersveiligheid raakt ons allemaal, elke dag. Praktisch iedereen neemt deel aan het verkeer, wil zich op een prettige manier verplaatsen en verwacht weer veilig thuis te komen. Toch geven verkeersongevallencijfers aan dat de verkeersveiligheid de laatste jaren afneemt. Jarenlang is de verkeersveiligheid in Nederland verbeterd, maar de laatste jaren is deze ontwikkeling omgekeerd. Ook in Noord-Holland neemt het aantal verkeersslachtoffers, doden en gewonden, weer toe.

Omdat elk slachtoffer er één te veel is willen wij samen met het Rijk, gemeenten, de Vervoerregio Amsterdam en andere partners een impuls aan verkeersveiligheid geven. De gezamenlijke aanpak ligt vast in het landelijk Strategisch Plan Verkeersveiligheid 2030 (SPV 2030). Onze provinciale missie is – in lijn met het SPV 2030 – nul verkeersslachtoffers in 2050. We hebben de afgelopen jaren al nadrukkelijk geïnvesteerd in verkeersveiligheid, zowel op onze provinciale wegen als in de ondersteuning van maatregelen op wegen van gemeenten en waterschappen en in maatregelen voor gedragsbeïnvloeding voor kinderen en jongeren. Gezien de afname van de verkeersveiligheid in Noord-Holland en vanuit nieuwe mogelijkheden voor een regionale risicogestuurde aanpak gaan we hier als provincie en regio nu nóg meer op inzetten.

Wat is het Strategisch Plan Verkeersveiligheid 2030?

Op rijksniveau is in het SPV 2030 een vernieuwde visie op de verkeersveiligheidsaanpak gegeven. Het SPV 2030 beschrijft een gezamenlijke koers van wegbeheerders en andere verkeersprofessionals om het aantal verkeersslachtoffers in Nederland te verminderen. Om dat te bereiken moet verkeersveiligheid structureel aandacht krijgen in landelijke, regionale en lokale uitvoeringsagenda's verkeersveiligheid. Dit zijn gezamenlijke agenda's met concrete maatregelen om de belangrijkste risico's in het verkeerssysteem aan te pakken.

Op 14 februari 2019 is het Startakkoord SPV 2030 ondertekend. Het startakkoord bevestigt de gezamenlijke visie en ambities van de betrokken overheden en bevat afspraken over de uitrol van de beoogde verkeersveiligheidsaanpak. Het startakkoord is namens alle provinciale besturen door het IPO ondertekend.

Zie voor meer informatie over het landelijk SPV 2030 www.verkeersveiligheid2030.nl

Voor onze eigen wegen hebben we de volgende doelstellingen geformuleerd:

- over 5 jaar is de negatieve trend van verkeersonveiligheid doorbroken;
- in 2030 is sprake van 25% minder ernstig gewonden en doden dan in 2018.

Waar ligt de focus voor de provincie?

Voor onze provinciale risicogestuurde aanpak werken we met vier aandachtsgebieden:

- 1 verkeerssysteem;
- 2 specifieke risicogroepen;
- 3 de individuele verkeersdeelnemer en zijn gedrag;
- 4 data.

Onder deze aandachtsgebieden hebben wij de belangrijkste veiligheidsrisico's binnen de negen landelijke beleidsthema's uit het SPV 2030 opgenomen. In Noord-Holland maken wij data een extra aandachtsgebied in onze aanpak, omdat het op orde hebben van relevante data dé sleutel is om te komen tot een doeltreffende risicogestuurde aanpak.

- **Verkeerssysteem:** Hieronder verstaan we de interacties tussen verkeersdeelnemer en wegbeheerder, tussen verkeersdeelnemer en infrastructuur en tussen verkeersdeelnemers onderling. Wij focussen op drie aspecten van het verkeerssysteem, namelijk: de vormgeving van het verkeerssysteem (de infrastructuur in relatie tot functie en gebruik van de weg), de drukte en diversiteit van verkeersdeelnemers op de weg en de

mogelijkheden van technologische ontwikkelingen binnen het verkeerssysteem om de verkeersveiligheid te verbeteren.

Duurzaam Veilig (zie tekstvak) is een belangrijke pijler om het verkeerssysteem op een goede manier aan te pakken.

- **Specifieke risicogroepen:** De risicogroepen zijn gebaseerd op het ontbreken van de benodigde vaardigheden voor veilige deelname aan het verkeer of de kwetsbaarheid van verkeersdeelnemers. We stimuleren verkeersdeelname, van jong tot oud en specifiek het gebruik van de fiets. Dit zijn echter voorbeelden van doelgroepen die een verhoogd verkeersveiligheidsrisico kennen. In de aanpak van verkeersveiligheid gaat het om 'formele' vereisten (bijvoorbeeld rijbewijs, fietsexamen), maar ook om het opdoen van vaardigheden van verkeersdeelnemers met nieuwe modaliteiten of nieuwe technologieën en het nemen van infrastructurele maatregelen ten behoeve van de kwetsbare verkeersdeelnemer.
- **Individuele verkeersdeelnemer en zijn gedrag:** Hierbij gaat het om (on)bewust (on)veilig gedrag van verkeersdeelnemers. Wij staan voor een positieve beïnvloeding van het gedrag van verkeersdeelnemers ten aanzien van rijden onder invloed, snelheid, afleiding en (on)bewuste overtredingen. De verkeersdeelnemers kennen de verkeersregels en houden zich hieraan. Handhaving blijft echter een middel dat nodig is om verkeerd verkeersgedrag aan te pakken.
- **Data:** De risicogestuurde verkeersveiligheidsaanpak vraagt om data en indicatoren die risico's beschrijven. Data over risico's en verkeersongevallen zijn essentieel voor een goede risicogestuurde verkeersveiligheidsaanpak. De komende jaren werken we, samen met partners in de regio zoals gemeenten, de waterschappen, het Openbaar Ministerie, Rijkswaterstaat, de Vervoerregio Amsterdam en de politie op regionaal niveau aan risicoanalyses om regionale doelstellingen en prioriteiten te bepalen en uit te werken in uitvoeringsagenda's.

Duurzaam Veilig 3

Het SPV 2030 en onze regionale risicogestuurde verkeersveiligheidsaanpak blijven vasthouden aan de visie en principes van Duurzaam Veilig (DV). Dit is een door verkeersveiligheidsprofessionals gedeeld beeld van de optimale aanpak om de verkeersveiligheid in Nederland te verbeteren. Een belangrijk onderdeel in de DV-aanpak de afgelopen jaren is de consequente categorisering en inrichting van wegen op basis van de functie van de weg in het verkeerssysteem (stroomweg, gebiedsontsluitingsweg, erftoegangsweg). Een duurzaam veilig wegverkeer voorkomt verkeersslachtoffers door de onderliggende risico's van het verkeerssysteem systematisch terug te dringen, waarbij de menselijke maat met zijn behoeften en beperkingen centraal staat. DV3 is de herijking van de DV-visie uit de jaren negentig van de vorige eeuw.

DV3 is gebaseerd op vijf verkeersveiligheidsprincipes:

- 1 Functionaliteit van wegen: de functie van de weg in het verkeerssysteem.
- 2 (Bio)mechanica: afstemming van snelheid, richting, massa, afmetingen en bescherming van verkeersdeelnemers.
- 3 Psychologica: afstemming van verkeersomgeving en competenties van verkeersdeelnemers.
- 4 Effectief belegde verantwoordelijkheid.
- 5 Leren en innoveren in het verkeerssysteem.

De eerste drie veiligheidsprincipes hebben betrekking op het ontwerp van de infrastructuur en de wegomgeving in relatie tot de verkeersdeelnemer, de laatste twee zijn organisatieprincipes in de DV-aanpak.

Bron: www.swov.nl/en/publication/dv3-visie-duurzaam-veilig-wegverkeer-2018-2030.

Figuur 3: Opzet landelijke governancestructuur verkeersveiligheid

De governance

Het SPV 2030 betekent een nieuwe manier van denken én een nieuwe manier van samenwerking tussen overheidsorganisaties en maatschappelijke partners. Daarom wordt vanaf 2019 een nieuwe overlegstructuur opgezet. Eén keer per jaar vindt in het kader van het SPV 2030 een landelijk bestuurlijk overleg plaats. De landelijke afspraken worden vervolgens in regionale overlegtafels onder leiding van provincies en vervoerregio's vertaald naar concrete uitvoeringsagenda's.

Wat betekent deze nieuwe aanpak voor de diverse regionale partners?

Het verkeersveilig maken van de provincie vraagt om een sterke verbinding tussen overheden. Dit omdat wegen niet ophouden bij gemeente- en provinciegrenzen, verkeersdeelnemers zich over gemeentegrenzen heen verplaatsen en verkeersveiligheidsproblematiek niet altijd gemeentespecifiek is. Er kan meer bereikt worden door enerzijds krachten te bundelen en anderzijds taken te verdelen. De provincie is de aanjager van de verkeersveiligheidsaanpak in de regio's, maar uiteindelijk is de regio zelf aan zet om de door haar geformuleerde doelen te bereiken. Zodoende is in het startakkoord SPV 2030 vastgelegd dat in 2020 regionale uitvoeringsagenda's opgesteld moeten zijn. In deze agenda's wordt door de regio's richting het Rijk een inschatting gemaakt van de vereiste financiële en personele middelen om te komen tot een regionale verkeersveiligheidsaanpak.

De uitwerking van de regionale governance verloopt via de al bestaande Provinciaal Verkeer- en Vervoerberaden (PVVB-en).

Op die manier maken we per regio een uitwerking die zich baseert op specifieke regionale kenmerken. De PVVB-en zijn verdeeld in de volgende regio's:

- Gooi en Vechtstreek
- Noord-Holland Noord
 - Alkmaar
 - West-Friesland
 - Kop van Noord-Holland
- Haarlem-IJmond

Per regio kunnen andere risico-indicatoren relevant zijn of kan een andere prioritering in de aanpak worden voorgestaan. Het is ons doel om in de regio's verkeersveiligheidsbijeenkomsten te organiseren, waarbij we in eerste instantie focussen op de betrokkenheid van gemeenten en waterschappen. Ook verkenen we hoe we met de politie, het Openbaar Ministerie en maatschappelijke partners zoals LTO, Cumula, TLN, VVN en ANWB tot een intensievere samenwerking kunnen komen. Wij werken daarbij samen met de Vervoerregio Amsterdam en we zoeken naar versteviging van de bestaande samenwerking.

Wij streven daarnaast naar het aanstellen van een bestuurlijk ambassadeur per regio, naast onze gedeputeerde die ook ambassadeur is. De bestuurlijk ambassadeur voert namens de regio het overleg met maatschappelijke partijen. Op deze wijze wordt met allerlei partijen en met de Noord-Hollandse burger het 'gesprek' over verkeersveiligheid aangegaan en komt het thema verkeersveiligheid nadrukkelijk onder de aandacht. In het Provinciaal Bestuurlijk Verkeersveiligheidsoverleg nemen de bestuurlijke

ambassadeurs en onze gedeputeerde deel. Doel van dit overleg is het delen van ervaringen en het initiëren van initiatieven. De voorgenomen regionale governance is in onderstaande figuur samengevat.

Wat is in de nieuwe verkeersveiligheidsaanpak de rol van de provincie?

De rol van de provincie in de aanpak van verkeersveiligheid is tweeledig.

- 1 Provincie als regisseur verkeersveiligheid**
De provincie initieert maatregelen en organiseert de regionale governance om diverse partijen op regionaal niveau samen te brengen. Wij nemen het initiatief tot het opstellen van regionale uitvoeringsagenda's samen met de regio's. Ook faciliteren wij kennisontwikkeling en kennisoverdracht in de regio en dragen we als subsidieverlener bij om investeringen in verkeersveiligheid mogelijk te maken of te versnellen. We kijken hierbij niet alleen naar mobiliteit en infrastructuur, maar zoeken samenwerking rondom belangrijke regionale opgaven die linken aan verkeersveiligheid.
- 2 Provincie als wegbeheerder**
Als wegbeheerder zijn we verantwoordelijk voor het beheer en de ontwikkeling van het provinciaal wegennetwerk in Noord-Holland. Wij investeren in de ontwikkeling van dit

netwerk van wegen, busbanen en fietspaden en nemen maatregelen ter verbetering van de verkeersveiligheid. Dat vindt zijn weerslag in de actualisatie van onze investeringsstrategie Noord-Hollandse infrastructuur (iNHi), het Provinciaal Meerjarenprogramma Infrastructuur (PMI) en het Provinciaal Meerjarenprogramma Onderhoud (PMO).

Hoe gaat de regio te werk in de nieuwe verkeersveiligheidsaanpak?

De doelstelling in het SPV 2030 is dat elke provincie en alle regio's een uitvoeringsagenda hebben. In de uitvoeringsagenda's wordt naast de voorgenomen acties en maatregelen een inschatting opgenomen van de vereiste financiële en personele middelen om te komen tot een risicogestuurde verkeersveiligheidsaanpak.

Om uitwerking te geven aan het nieuwe verkeersveiligheidsbeleid focust de provincie zich op de volgende producten:

- Een Uitvoeringsagenda Verkeersveiligheid Noord-Holland, waarin de acties en maatregelen van de provincie voor de middellange termijn zijn vastgelegd.
- Een Provinciaal Werkplan Verkeersveiligheid voor telkens twee jaar, waarin de eigen werkzaamheden voor de korte termijn zijn vastgelegd. Wij monitoren de voortgang van ons eigen werkplan en actualiseren dit werkplan jaarlijks.

De partners in de regio ontwikkelen met elkaar de eigen Regionale Uitvoeringsagenda's, waarin zij de specifieke prioriteiten en acties in de regio vastleggen. De provincie is vanuit haar initiërende rol in het opzetten van de regionale governance hier nauw bij betrokken.

Aan de slag!

De ongevallencijfers tonen dat de verkeersveiligheid de laatste jaren afneemt. Een nieuwe aanpak is nodig die de inzet van alle betrokken partijen vereist. Niet alleen van provincie en gemeenten, maar ook het bedrijfsleven, maatschappelijke organisaties en de inwoners van Noord-Holland zelf zijn aan zet. De Opgave Verkeersveiligheid Noord-Holland 2030 legt een basis voor de verkeersveiligheidsaanpak tot 2030 en is een oproep aan iedereen om mee te doen!

Bronvermelding

- Ministerie van JenV, het Interprovinciaal overleg, de Vereniging van Nederlandse Gemeenten, de Vervoerregio Amsterdam en de Metropoolregio Rotterdam Den Haag (2018) Veilig van deur tot deur - Strategisch Plan Verkeersveiligheid 2030, een gezamenlijke visie op aanpak verkeersveiligheidsbeleid.
- www.swov.nl/en/publication/dv3-visie-duurzaam-veilig-wegverkeer-2018-2030
- Figuur 1: Ontwikkeling dodelijke verkeersslachtoffers in Noord-Holland t.o.v. Nederland, uit ongevalanalyse door bureau Hastig 2019.
- Figuur 2: Incidentie van opnamen na een verkeersongeval door inwoners uit Noord-Hollandse gemeenten in 2017, uit onderzoek rapportage 'Verkeersongevallen in Noord-Holland, SEH-bezoeken en ziekenhuisopnamen' door VeiligheidNL 2019, pagina 8.
- Figuur 3: Opzet landelijke governancestructuur verkeersveiligheid, uit het Strategisch Plan Verkeersveiligheid 2030, pagina 51.
- Afbeelding 1: Foto genomen door Bas Beentjes NH013601
- Afbeelding 2: Partnersite Verkeersveiligheids campagnes, foto door Lucas van der Hoeven
- Afbeelding 3: Beeldbank Provincie Noord-Holland NH013523
- Afbeelding 4: Beeldbank Provincie Noord-Holland NH012091

**kennis
netwerk**
spv Strategisch Plan
Verkeersveiligheid

COLOFON

Voor meer informatie kunt u terecht bij Annemiek van de Weerd, via weerda@noord-holland.nl of Olle Jonker, via jonkero@noord-holland.nl

Kijk voor het SPV 2030 en de startnotitie SPV 2030 op www.verkeersveiligheid2030.nl

Kijk voor meer informatie over risicogestuurd werken, de implementatie van het SPV 2030 en factsheets op <https://kennisnetwerkspv.nl/>

Redactie: Directie Beleid | Sector Mobiliteit

Oplage: 250 exemplaren

DTP en drukwerk: Xeroxmediaservices

Haarlem, november 2019

Aan dit informatieblad kunnen geen rechten worden ontleend.